Vabariigi Valitsuse …….. määruse nr
„Kutsealuse keeleõppesse suunamise ning
keeleõppes osalemise tingimused ja kord“
eelnõu seletuskirja juurde
Lisa 1

Vabariigi Valitsuse määruse nr „Kutsealuse keeleõppesse suunamise ning keeleõppes osalemise tingimused ja kord“ eelnõu märkuste tabel

Nr	Esitaja/märkuse sisu	Märkusega arvestamine/mittearvestamine
	Justiitsministeerium	
1.	Eelnõu § 2 lõikes 5 on sätestatud, et pädevad asutused töötlevad isikuandmeid neile õigusaktidega pandud ülesannete täitmiseks ning vastutavad isikuandmete töötlemise õiguspärasuse eest vastavalt isikuandmete kaitse üldmäärusele, isikuandmete kaitse seadusele ja avaliku teabe seadusele. Kavandatud säte ei loo uut kohustust ega nõuet, sest isikuandmete töötlemise alused, töötlemise eesmärk, töödeldavate andmete kategooriad, vastutav töötleja ja andmete säilitamise tähtaeg peavad igal juhul olema reguleeritud seaduses, teisisõnu pädeva asutuse õigus konkreetsel eesmärgil kindlaid isikuandmeid töödelda peab igal juhul tulenema seadusest. Eeltoodust tulenevalt puudub õiguslik vajadus määruse tasandil korrata seda, millistest õigusaktidest peavad pädevad asutused isikuandmete töötlemisel lähtuma. Palume eelnõu § 2 lõige 5 eelnõust välja jätta.	**Arvestatud.** Eelnõu on korrigeeritud vastavalt märkusele.
2.	Eelnõu § 3 lõike 2 kohaselt tuvastab Kaitseressursside Amet (KRA) kutsealuse eesti keele oskuse taseme registriandmete põhjal. Palume eelnõus täpsustada milliste andmete alusel teeb KRA otsuse kutsealuse keeleõppesse suunamise kohta.	**Arvestatud.** Eelnõu § 3 lõiget 2 on täiendatud vastavalt märkusele.
3.	Eelnõu § 4 lõikes 11 on loetletud kutsealuse andmed, mida Kaitseressursside Amet (KRA) esitab keeleõpet korraldavale asutusele. Palume täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, millise seaduse sätte alusel KRA nimetatud andmeid keeleõppe eesmärgil töötleb.	**Arvestatud.** Seletuskirja on täiendatud vastavalt märkusele.
4.	Eelnõu § 6 kohaselt on KRA-l õigus saada keeleõppe korraldamiseks ja selles osalemise kontrollimiseks vajalikku teavet. Seletuskirja kohaselt on andmete töötlemine vajalik selleks,	**Antud selgitus.** Seletuskirjas on kirjeldatud, et EHISst saab KRA teavet kutsealuse hariduse

	et KRA saaks täita talle KVTS § 35[1] alusel pandud suunamis- ja järelevalveülesandeid. Järelevalve ülesannete teostamiseks järelevalve tegija õigust tutvuda konkreetsete andmekategooriatega seaduses ei reguleerita, küll aga tuleb suunamise puhul näha ette täpselt, milliseid andmeid selle ülesande täitmiseks asutus töötleb. Eesti hariduse infosüsteem (EHIS) sisaldab rohkem andmeid, kui selle ülesande täitmiseks KRA-l vaja oleks, seega tuleb täpsustada, milliseid andmekategooriaid KRA suunamise vajaduse tuvastamiseks töötleb. Lisaks sellele palume täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, kuidas KRA vajalikele andmeteni pääseb, kas KRA-le tagatakse asjakohase andmekogu juurdepääs või peab KRA tegema iga juhtumi puhul eraldi päringu andmekogu vastutavale töötlejale.	omandamise keele kohta ning testide andmekogust teavet B1-taseme omandamise kohta. Andmevahetus EHISega on juba tagatud ning uusi andmekoosseise EHISest ei pärita. Eesti keele taseme kohta saadakse teavet testide andmekogust andmevahetuse kaudu. Andmevahetuse tagamiseks on vaja teostada kaitseväekohustuslaste registris arendus.
5.	Eelnõu § 4 lõige 11 näeb ette kutsealuse andmete edastamise KRA-lt keeleõpet korraldavale asutusele ning eelnõu § 6 annab KRA-le õiguse saada keeleõppes osalemise ja selle läbimise kontrollimiseks vajalikke andmeid. Peame oluliseks, et kavandatav regulatsioon võimaldaks KRA-l ja Integratsiooni Sihtasutusel (INSA) oma ülesannete täitmiseks vajalikke andmeid vahetada sõltumata sellest, milline õppekeskkond või tehniline lahendus keeleõppe korraldamiseks valitakse. Kui keeleõppe korraldamisel kaalutakse Digiriigi Akadeemia kasutamist, oleme valmis koostöös asjaomaste asutustega läbi mõtlema, kuidas tagada õppijate registreerimiseks ning õppes osalemise ja selle läbimise kontrollimiseks vajaliku andmevahetuse õiguslik raamistik. Saame hinnata ka Digiriigi Akadeemia põhimääruse eelnõu täiendamise vajadust. Seejuures tuleb arvestada, et kohustuslikus keeleõppes osalemise ja selle läbimise andmeid võidakse kasutada kutsealuste suhtes haldusotsuste tegemisel. Seetõttu on oluline tagada andmevahetuse usaldusväärsus ning edastatavate andmete õigsus, terviklus ja ajakohasus. Palume keeleõppe korralduse kavandamisel nende asjaoludega arvestada ning tagada valitud lahenduse kooskõla asjaomaste andmekogude õigusliku regulatsiooniga.	**Võetud teadmiseks ning anname selgituse.** Andmevahetuse korraldamiseks vajalikud detailid lepitakse kokku INSA ja KRA koostööleppes. Vastavalt leppele tagab INSA KRA-le juurdepääsu INSA kliendihaldussüsteemis, mille kaudu on võimalik KRA-l tuvastada, kas kutsealune on registreerinud end KRA otsuses ette nähtud kursusele, keeleõppes osalemised ja puudumised, läbitud õppe maht ning keeleõppe läbimise tulemus. KRA aga edastab INSAle nimekirja keeleõppesse suunatavate kutsealuste andmetega krüpteeritud INSA poolt määratud kontakti kaudu.
6.	Eelnõu §-s 7 on kavandatud keeleõpet korraldava asutuse õigused. Palume seletuskirjas selgitada, miks on tarvis keeleõpet korraldava asutuse õigused kavandatud määruses eraldi sätestada. Näiteks miks ei ole võimalik lähtuda sellest, et kavandatud määruses nimetatud keeleõpet korraldavad asutused on täienduskoolitusasutused täiskasvanute koolituse seaduse mõttes, kelle õigused tulenevad nimetatud seadusest ja kliendiga sõlmitud lepingust? Palume tulenevalt eeltoodust täiendada eelnõu seletuskirja.	**Arvestatud. Seletuskirja täiendatud.** Keeleõpet korraldava asutuse õiguste sätestamise eesmärk ei ole dubleerida täiskasvanute koolituse seadusest tulenevaid õigusi, vaid tagada keeleõppe korraldamiseks vajalikud erisused, mis tulenevad kutsealuse isiku keeleõppe spetsiifikast ning selle korraldamisega seotud ülesannetest ja vastutusest. Keeleõpet korraldava asutuse õiguste eraldi sätestamine määruses on vajalik, et tagada

		kutsealustele ettenähtud keeleõppe eesmärgipärane, järjepidev ja nõuetekohane korraldamine ning anda keeleõpet korraldavale asutusele selge õiguslik raamistik talle pandud ülesannete täitmiseks. Kuigi keeleõpet korraldavad asutused on täiskasvanute koolituse seaduse tähenduses täienduskoolitusasutused ning nende tegevusele kohalduvad nimetatud seaduses sätestatud nõuded ja koolituslepingust tulenevad õigused ja kohustused, ei ole käesoleva määrusega reguleeritav keeleõpe täielikult samastatav tavapärase täienduskoolitusega. Tegemist on kindlale sihtrühmale suunatud keeleõppega, mille korraldamisel tuleb lisaks täienduskoolituse üldistele nõuetele arvestada kutsealusele ettenähtud õppe mahu, õppe eesmärgi ning keeleõppe korraldamisega seotud eripäradega. Täiskasvanute koolituse seadus reguleerib täienduskoolituse üldist korraldust ning koolituslepingus lepitakse kokku konkreetse koolitusega seotud tingimused. Samas on vajalik määruses sõnaselgelt sätestada need keeleõpet korraldava asutuse õigused, mis on otseselt seotud kutsealuse keeleõppes osalemise jälgimise, õppe korraldamise ja õppeprotsessi järjepidevuse tagamisega. Nende õiguste selge sätestamine aitab vältida õiguslikku ebaselgust ning tagab, et kõigil keeleõpet korraldavatel asutustel on ühtsed alused keeleõppe korraldamiseks.

7.	Eelnõu § 5 lõike 3 kohaselt võib keeleõpet korraldada kontaktõppena, reaalajas veebiõppena või nende õppevormide kombinatsioonina. Kavandatud sõnastus ei võimalda üheselt kasutada iseseisvalt ja õppijale sobival ajal läbitavat veebipõhist õpet, mida näeb ette Digiriigi Akadeemia põhimääruse kavandi § 16 lõige 3. Palume kaaluda, kas veebipõhise õppe piiramine üksnes reaalajas toimuva õppega on vajalik, arvestades võimalust kasutada olemasolevaid riiklikke e-õppeplatvorme ka iseseisvalt läbitavate õppemoodulite, õppematerjalide ja testide pakkumiseks. Paindlikum sõnastus võimaldaks keeleõpet korraldaval asutusel valida sobivaima õppevormi ning toetaks olemasolevate digilahenduste taaskasutamist.	**Antud selgitus.** Keeleõpet pakutakse vastavalt INSA poolt välja töötatud õppekava ja programmi raames, mille seast tuleb kutsealusel valida enda jaoks sobivaim lahendus.
8.	Eelnõu § 8 punkti 4 kohaselt on keeleõpet korraldav asutus kohustatud tagama kutsealusele juurdepääsu keeleõppe läbimiseks vajalikule õppekeskkonnale ja -materjalidele. Juhime tähelepanu sellele, et Eesti digiühiskonna arengukavas 2035 on eesmärgiks seatud vähendada avaliku sektori digilahenduste killustatust ja dubleerimist, eelistades võimaluse korral olemasolevate kesksete lahenduste taaskasutamist. Nendest eesmärkidest lähtudes on menetluses Eesti Vabariigi haridusseaduse muutmise seaduse eelnõu , millega kavandatakse ühtse riikliku e-õppekeskkonna Digiriigi Akadeemia õiguslikku raamistikku. Digiriigi Akadeemia eesmärk on võimaldada erinevate asutuste e-koolituste ja õppematerjalide pakkumist ühisel platvormil, toetades seeläbi digilahenduste taaskasutamist, halduskoormuse vähendamist ja dubleerivate arenduste vältimist. Esitatud eelnõust ja seletuskirjast ei selgu, millise digilahenduse kaudu kavandatakse keeleõpet korraldada. Seletuskirjas ei ole öeldud, kas selleks plaanitakse luua uus õppeplatvorm, kasutada Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala olemasolevaid õppekeskkondi, teha koostööd ülikoolidega või kasutada Digiriigi Akadeemiat. Mainime siinkohal, et Digiriigi Akadeemias on Integratsiooni Sihtasutusel juba olemas sisserändajatele suunatud keeletestid, mistõttu võiks kaaluda selle keskkonna kasutamist kutsealuste keeleõppe korraldamisel. Eeltoodust lähtuvalt palume täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, kas ja kuidas on kutsealuste keeleõppe korraldamisel hinnatud olemasolevate riiklike digilahenduste kasutamise võimalusi ning kuidas on tagatud see, et oleks välditud dubleerivate õppekeskkondade arendamist.	**Antud selgitus.** Keeleõppe korraldus on plaanitud viia läbi INSA poolt juba kasutuses oleva õppeplatvormi vahendusel, mis on kokku lepitud nji HTM kui ka KUMiga. Seega toimub keeleõppe korraldus olemasoleva digilahenduse kaudu.
9.	Seletuskirjas on IT-arendusena välja toodud kaitseväekohustuslaste registri ja eksamite infosüsteemi vahelise andmevahetuse loomine hinnangulise maksumusega 3000 eurot. Samas ei selgu seletuskirjast, kas on hinnatud keeleõppe korraldamiseks kasutatava õppekeskkonna võimalikke arendusvajadusi ja kulusid, sealhulgas olemasoleva platvormi täiendamist või uue loomist, kutsealuse automaatset registreerimist ning õppes osalemise ja õppe läbimise andmete automatiseeritud edastamist. Palume täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, kas	**Antud selgitus.** Keeleõpe tagatakse juba kasutuses oleva õppeplatvormi kaudu. Ainus arendustegevus on vajalik testide andmekogu ja KVKRi andmevahetuse funktsionaalsuse tagamiseks.

	nimetatud arendusvajadustega on arvestatud ning kas kavandatav õppekorraldus eeldab täiendavaid IT-arendusi ja -kulusid.	Vajalikud selgitused kulude jaotuse kohta on seletuskirjas välja toodud.
	Haridus- ja Teadusministeerium	
1.	Paragrahvi 4 lõike 6 punktis 1 on sätestatud, et keeleõppesse suunamise otsuses märgitakse vähemalt keeleoskustase, mille kutsealune peab õppe käigus saavutama, ja õppemooduli maht. Seletuskiri annab tasemete kohta õppemahud tundides, kuid ei ava, mis on moodul. Palume kaaluda, kas on vajalik määruses täpsustada, et tegemist on õppemooduli mahuga, mitte lihtsalt õppe mahuga.	**Arvestatud.** Eelnõus on mõisteid korrigeeritud vastavalt ettepanekule.
2.	Paragrahvi § 5 lõikes 3 öeldakse, et keeleõpet võib korraldada kontaktõppena, reaalajas veebiõppena või nende õppevormide kombinatsioonina. (Ja mujal) Palume kaaluda termini „kontaktõpe“ kasutust klassiruumis toimuva õppe tähistajana. Tasemeeksameid ette valmistavaid kursuseid korraldatakse tegevusloa alusel. Keeleameti juhiste kohaselt ei ole kontaktõpe veebiõppe vastand. Sama määratluse annab juhendmaterjal täienduskoolituse õppekava koostamiseks: „Kontaktõpe – koolitaja juhendatud õppimine, mis toimub õppija ja koolitaja vahetus või vahendatud koosviibimise vormis – nii füüsilises õppekeskkonnas (nt loenguruum, klass, labor) kui ka veebikeskkonnas reaalajas (nt videotund).“	**Arvestatud.** Eelnõus on mõistet korrigeeritud vastavalt ettepanekule.
3.	Seletuskirja kohaselt lisanduvad Haridus- ja Noorteametile aastas ligikaudu 200 kutsealuse eesti keele oskuse hindamise kulud. See on hinnanguliselt 20 000 eurot aastas. Eesti keele tasemeeksamite korraldus on viimastel aastatel olnud olulise surve all. Eksaminandide arvud on mitmekordistunud ning see on suurendanud ka survet tasemeeksamite korraldamise eelarvele. Palume seletuskirja täiendada selgitusega, et lisanduva sihtrühma tasemeeksamitel teenindamiseks vajalikud vahendid tuleb valitsusel Haridus- ja Teadusministeeriumile eraldada.	**Arvestatud.** Seletuskirja täiendatud vastavalt märkusele.
	Kultuuriministeerium	
1.	Eelnõu § 5 lõike 5 kohaselt kui kutsealune ei läbinud keeleõpet ette nähtud mahus mõjuval põhjusel, võib Kaitseressursside Amet teha uue otsuse keeleõppes jätkamiseks. Palume eelnõus täpsustada, mis on keeleõppe mitteläbimise mõjuv põhjus. Selleks võib olla näiteks kutsealuse haigus või ootamatult tekkinud isiklik või perekondlik takistus.	**Antud selgitus.** Mõjuvate põhjuste loetelu ei ole võimalik ammendavalt kirja panna, vaid põhjuseid tuleb hinnata eraldi juhtumi põhiselt. Mõjuva põhjuse hindamiseks on KRA-l õigus küsida kutsealuselt täiendavaid selgitusi ja tõendeid ning teeb otsuse pärast vastavate tõendite analüüsimist ja hindamist.
	Rahandusministeerium	

1.	Palume täiendada seletuskirja punkti 5 selgitusega, kas määruse rakendamisega kaasnevate kuludega on arvestatud selle aluseks oleva kaitseväeteenistuse seaduse muudatuse menetlemisel ning kas võrreldes toona arvestatuga kaasneb täiendav rahastamisvajadus. Samuti palume täpsustada kulude jaotust asjaomaste valitsemisalade ja asutuste vahel ning nende katteallikaid. Sealjuures palume selgitada, kas alates 2027. aastast vajalikud vahendid on riigieelarves ja riigi eelarvestrateegias ette nähtud, kaetakse olemasolevate vahendite ümberjaotamisega või eeldab määruse rakendamine täiendavate vahendite taotlemist.	**Arvestatud.** Harnole lisanduvad aastas ligikaudu 200 kutsealuse eesti keele oskuse hindamise kulud. Eesti keele tasemeeksamite korraldus on viimastel aastatel olnud olulise surve all. Eksaminandide arvud on mitmekordistunud ning see on suurendanud ka survet tasemeeksamite korraldamise eelarvele. Lisanduva sihtrühma tasemeeksamitel teenindamiseks vajalikud vahendid (ca 20 000 eurot) tuleb valitsusel Haridus- ja Teadusministeeriumile eraldada. INSA eelarves on vastavad vahendid 2027. aastaks planeeritud. 2028. aastal võib INSA-l tekkida vajadus täiendava rahastuse järele, sõltuvalt sihtrühma tegelikust suurusest ning kursuste korraldamisega seotud tegelikest kuludest, sealhulgas andmevahetuslahenduse ja muude kaasnevate kulude suurusest. KRA eelarves on arendustöödeks vajalikud vahendid planeeritud.